

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Az aradi vesztőhely megváltása.

— Barabás Béla levele. —

Debrecen, április 19.

Társadalmi uton óhajtja Arad városa megvalósítani az egész magyar nemzet régi óhaját, régi álmát, az aradi vértanúk vesztőhelyének megváltását. Midőn a legutóbb lezajlott képviselő választások alkalmával Barabás Béla országos képviselő Debreczenben járt, önként jelentkeztem, hogy Debreczen városában a szent célra szolgáló gyűjtést magamra vállalom.

Tegnap kaptam meg az aradi vesztőhely megváltási bizottságának hozzám intézett levelét, mely teljes egészében így hangzik:

Zöldy János Marczy urnak Debreczen.

Kedves barátom!

Csak ma juthattam el hazafias kívánságodnak teljesítéséhez és ime itt küldöm szent célnkra a gyűjtő-ívet, mert sokoldalú elfoglaltságom távol tartott Aradtól s bizottságunk egészében akarta méltányolni óhajtsodat.

Mellékelem az ívet azon biztató reményben, hogy Debreczen, a történelmi nevezetességű város közönsége a Te lelkesedésed és tevékenységed révén is, kiveszi méltó

részét a Golgota megváltásának szent és áldozatkész munkájából.

Arad, 1909 április hó 17.

Hazafias tisztelettel

Dr. Barabás Béla

orsz. képviselő.

*

Engedtessek meg nekem, hogy ezen a helyen, fent közölt levél hatása alatt egy reflexióval éljek abból az időből, midőn az orosz-japán háború végét jelentő aktusra, a portsmuthi béke megkötésére, az orosz és japán megbízottak Amerikába érkeztek. Akkor Amerikában voltam és szerencsés véletlen folytán, Rooseveltnél megismerkedtem a világ esemény fő alakjaival, közöttük a japáni megbízottal, báró Komurával. A teljesen európai modoru, kiváló képzettségű japán főúr, a széles látókörű, tapasztalt diplomata, betegeskedése alatt, mely őt ágyba kényszerítette, több ízben fogadta látogatásomat a „Waldorf Astoria” szállodában. Beszélgetésünk főtárgya, a reám nézve kiválóan érdekes japán nemzet kultúrája, vallása, szokásai, nemzeti sajátosságai, röviden olyan dolgok voltak, melyek őt is praeminenter érdekelték. Sokat tanultam.

Egy ízben megkérdeztem a bárót, hogy ő minek tulajdonítja azt az óriási fellendülést, melyet Japán az utóbbi

20—25 év alatt produkál az egész világ bámulatára, ipari, kereskedelmi, tudományos és katonai téren, az európai civilizáció hatásának e, vagy a nemzetében létező energiának, mely a vallást és az öskulturát használta fel arra, hogy Japánt a mai magaslatra emelje?

Komura készen volt a válaszszal:

— *Nemzetem fejlődésének fő rugója, sok egyéb mellék behatáson kívül az ősök kultusza, az ősök szeretete s példájukhoz való vallásos ragaszkodás. A modern nyugati civilizáció csak az utat mutatja meg, míg az ősök kultusza, adja hozzá az erőt, szorgalmat, akaratot, kitartást, — szóval azokat a lelki tulajdonságokat, melyek fő biztosítékai egy nemzet fejlődésének és boldogulásának.*

Ezek voltak Komura báró bölcs szavai, ezek jutottak eszembe most, midőn arról van szó, hogy azt megszívvelve, kövessük is. A hazafiságnak, az önzetlen áldozatkésznek mártírjai, az aradi felejthetetlenek vesztőhelyének megváltása olyan kötelesség, melyet minden magyar embernek lelke mélyén kell érezni. Ők az életüket áldozták értünk, — azokért az eszmékért, melyek minket boldogítanak és ivadékaikat fogják boldogítani s az a hely, hol szent poraik nyugosznak még nem a mi tulajdonunk!

Nótázó urak, cigányok.

Olykor-olykor hallunk még nótákat. Látnunk nótázó urat, cigányt.

A cigány muzsika még a nyugati plundrában is felpeszíti a szilaj magyar vért, magyar érzést.

Ha más asztaltól nézzük, ha más asztaltól hallgatjuk is azt a nótázást, ha idegenek vagyunk ehez a fajhoz, ehez a földhöz, akkor is gyönyörűségünk telik az olyan dali magyar urban, mint Hentaller Lajos bátyánk, ki a Rácz Károly muzsikáját hallgatni le-lerándul Debreczenbe.

Fehér haj! Villogó kék szem s a régi magyar urat jellemző nyíltság, üdeség... Mely meleg csókot tapaszt, ócska bankót ragaszt a füstös cigány homlokára és öklét belemeri vágni a pattogó cimbalom húrba... Még az idegent is leköti. Még az idegent is érdeklődésre gerjeszti a *virtuskodó* magyar fajta iránt, melyről Szunyogh Barna oly mély érzéssel írta meg a „*siratóját*” — „*Akinek már semmi sem jutott*” című remek költeményében.

Fognak, egyre fognak a nótázó urak, cigányok!

Oszi naplementekor, vörös fény terit bibor palástot a tarlóra.

Az öreg béres kemény marokkal igazítja az eke szarvát. A *Lombár*, meg a *Csengő* ökrök belefeküsznek a járomba. Ó, tapodtam én is a

barázdát. Csizmam sarka belesüppedt az eke nyomán felhasadt kövér földbe.

Vad üröm illatozott az árok parton! Fent, fent a magas levegőben fekete mozgó pontok bukkantak fel. Valami ösvad hang vágódott le felülről hozzánk.

— Daru madár az! mondta az öreg béres.

Mintha messze Keletről zudult volna felém titkos üzenet?... Hol nádasok zúgnak! Hol tündérlányokat raboltak fűrgé paripáju ősök.

Nótázó urak, nótázó cigányok körében is daru madár selymes szárnyának suhanását, daru madár danos torkának bús krugását hallja, érezi a lelkem... Mely a nádasok világából szakadt ki, ahonnet tündér lányokat raboltak az ősök. Fűrgé paripáju fiai Hunyornak és mogernek.

Nótázó ur nélkül nincsen nótázó cigány. Ott a Hungária kávéházban is akkor jött meg Rácz Károlynak, a primásnak az igazi kedve, mikor nótázó urak a vonója alá adták a hangot. Érdekes ember is ez a Rácz Károly. Mikor kedve szerinti hallgatókra vagy nótázókra akad, csakugy áradoznak hegedűjéből a legzamatosabb, legavasabb, tokaji asszuként marmoritón *édes* öreg magyar dalok! Öreg magyar dalok, melyek azonban üdeségre, illatra vetekednek a rétség hamvas lilijomával.

Hentaller Lajos, meg Rácz Károly különösen érték egymást.

Olyan legény ez a Károly, egyszer esztendőben — ha jókedve kerekedik — nemcsak huzza, de dalolja is bajusz alól (persze *angulusan nyírt* bajusz alól) az ő saját külön nótáit, melyeket már csakugyan a népköltészet teremtett és Károly barátunk is nótahangos éjszakákon leshetett el duhaj legényektől. Pusztai nyers, erős emberektől.

Azt mondja, hogy a Károly: — Nagyságos uram! Tudnék én is egy nótát?

Zöldy Marczy ráveti a kerek nagy kék szemét, melyből az őserő sugárzik ki.

„Lajos bácsi”, a daliás fehér kurucz magához öleli Ráczot.

— Mondjadd hát, lelkem Károly.

Azt mondja a Károly:

Korcsmárosné hallja!

Van-e söre, bora?

Söröm is van, borom is van,

Két eladó lányom is van!

Tessék besétálni!

— Csintalan nóta ez, Károly!

Azt mondja a Károly:

— Pedig ez már mégsincs másként, nagyságos uram!

Közbe szól egy gömöri származású ur-ember, kinek harcsás a bajusza, de egész kellemesen hangzik a fátyolozott hangja.

— Károly, hát a gömöri himnusz is mered-e?

— Nem, én! Tekintetes uram!

Színház után „Angol királynő”.

Hogy ez így van, az olyan hiba, melyet mi vagyunk hivatva pótolni, a kik még tudunk lelkesedni azokért az eszmékért, melyekért oly sok honfivér folyt, akik őrizték szívünk legmélyén azt a kegyeletet, melylyel ama halhatatlanoknak tartozunk. Debrecen város nemes és áldozatra kész, hazafias közönsége meg kell, hogy tegye és meggyőződése szerint meg is fogja tenni kötelességét, hogy hozzá méltóan vegye ki részét, a vesztőhely megváltásának hazafias munkájából.

Minden e szent célra szánt adományt kérem az én címre (Hatvan-u. 11. szám) beküldeni, tekintet nélkül az összeg nagyságára, — mert minden fillérel szaporodik az az alap, melylyel megválthatjuk az aradi vértanuk vesztőhelyét, hogy ott emléket állítva dicső halált halt őseinknek, örök időnkig merithessünk „erőt, szorgalmat, akaratot és kitartást“ az ő nemes példájukból.

Zöldy Márton.

A politikai helyzet.

Budapest, április 19.

Bécsben ma kezdődnek a döntő tárgyalások a két kormány között a bankkérdésben. A magyar miniszterek tegnap még egyszer megbeszélték a helyzetet s délután öt órakor a császárvárosba utaztak.

Wekerle elutazása előtt odanyilatkozott, hogy semmi remény nincs arra, hogy az osztrák kormány engedjen. Kossuth és Apponyi mindent el fognak követni, hogy az osztrák kabinetet merev álláspontjának földadására bírják, de nem valószínű, hogy ez sikerülne.

Az elmúlt hét nevezetesebb politikai eseményeiről a következő tudósításokat kaptuk:

A minisztertanács.

Vasárnap délelőtt 10 órakor Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter lakásán minisztertanács volt, amelyen a fővárosból távollévő gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszteren kívül a kabinet valamennyi tagja részt vett. Gróf Apponyi minisztert Tóth János vallás- és közoktatásügyi miniszteriumi

államtitkár képviselte. A minisztertanács, amelyen Wekerle Sándor miniszterelnök elnököt, néhány perccel tizenkét óra után ért véget. A hivatalos tanácskozás után, amelyről Márfy Albin miniszterelnökségi államtitkár vezette a jegyzőkönyvet, a kabinet tagjai fesztelen beszélgetést folytatva, még hosszabb ideig együtt maradtak. A minisztertanács a holnap Bécsben megkezdődő banktárgyalásokkal összefüggő valamennyi kérdésről tárgyalt.

Barabás Béla az önálló bankról.

Nagykörös közönsége vasárnap népgyűlést tartott az önálló bank felállítására érdekében. Barabás Béla, a kerület képviselője ez alkalommal beszédet mondott, amelyben többek között így szólt:

A bank megvalósítását a legnagyobb bizalommal bizthatják a kormányra, mely meg akarja és meg tudja csinálni. De a bank megvalósítása nem tisztán a nemzettől, a kormánytól, a függetlenségi párttól függ, hanem a királytól is. A királyt meg kell győzni Magyarország igazáról, mert meggyőzhető az ország törvényeiből, a nemzeti kívánalmakból és Magyarország ősi alkotmányából, hisz nemcsak osztrák császár, de magyar király is mint ilyenek a magyar nemzetel együtt kell cselekednie. A királyt meggyőzni csakis Kossuth Ferencz képes és az országgyűlési függetlenségi párt kezdve Justh Gyulától, mint egy hatalmas sereg áll Kossuth Ferencz háta mögött, mert a legteljesebb mértékben bizik az ő bölcsességében és tapintatában.

A beszédet hosszas, lelkes éljenzéssel fogadták.

Az elutazás.

A hétfőn Bécsben a kormány között kezdődő banktárgyalásokra vasárnap délután 5 óra 5 perckor Wekerle Sándor miniszterelnök dr. Bárczy István titkár kíséretében, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter dr. Tormay Géza és dr. Pallay Sándor titkárok kíséretében Szerényi József kereskedelemügyi államtitkár továbbá Papp Elek és Teleszky János dr. miniszteri tanácsosok, a bankkérdés magyar szakelőadói Bécsbe utaztak Zichy Aladár gróf, ő

felsege személye körüli miniszter vasárnap szintén Pécsbe utazott. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter hétfőn érkezik Eberhardról Bécsbe. A banktárgyalások amelyeket a két kormány szakelőadóinak bevonásával fognak folytatni, hétfőn kezdődnek; tartamuk az eddigi megállapodások szerint két napra fog terjedni.

Tárgyal a két kormány.

A két kormánynak a bankkérdésben való tárgyalásai ma délután kezdődnek. A tanácskozásokat Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter gyengélkedése miatt a magyar miniszterium bankgassei épületének földszinti helyiségeiben fogják folytatni. Az első tanácskozás ma későn délután lesz, minthogy a magyar kormány itt időző tagjai résztvesznek Pranger József, az Osztrák-magyar bank vezértitkára szerencsétlenül járt fiának temetésén.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt több táviratot kapott Magyarországból, amelyekben tegnap tartott népgyűléseken hozott határozatok alapján felszólítják, hogy törhetetlenül tartson ki a bankelkülönítés álláspontja mellett.

Az eddigi rendelkezések szerint a magyar miniszterek aligha utazhatnak el szerda este előtt.

Wekerle miniszterelnök és gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a délelőtti folyamán tanácskoztak Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterrel.

Szávay Gyula ünnepi beszéde.

— Elmondta a debreceni Iparos-kör által tartott jubiléris ünnepén. —

Debrecen, április 19.

Magyar iparosokról, magyar iparról ritkán hallani olyan gyönyörű és igaz szavakat, milyeneket Szávay Gyula, a debreceni iparos-kör jubiléris ünnepélyén f. hó 18-án lelkesítő hatás mellett elmondott arany szavak ezek! — Itt adjuk:

Tisztelt ünneplő közönség!

Ha az iparosságnak sok is a panasza, az a panasza nem lehet, hogy nem kap elég ünnepi beszédet. Ime, ma már a negyedik vagyok, aki a jubiléris iparos körnek ünnepi beszédet mond.

És ha ünnepi beszédekből megélni lehetne, ha a rózsaszínű visszaemlékezéseket valahol beváltanák, ha az érdemek tisztos moha valahogy kalászba érne, vagy gyümölcsöt teremne, nem volna gazdagabb osztály az iparos osztálynál. Így azonban a mi gazdaságunk képe, tisztelt iparosaink, csak olyan, mint amilyen képet itt a szomszédságban mutat a délibáb, mely annál szebb vizeket renget szemünk elé csalóka látszatával, minél tikkadtabb a levegő.

Ez a mai ünnep a multak képét tükrözi elő. Látom a 25 év előtti multban a fiatal magyar ipart, mely a céhártikusok meleg édesanyai karjaiból, a házi nevelés szerény szögletességeivel, egyszerű becsületességével, romantlan hiszékenységgel, nagyotlító képzelődésével akkoron már a világba lépett s a 72-ös törvény iparszabadságának megnyitott levegőjében már egy évtizedet élt le és ez alatt egy évszázadra valót — csalódott. És szerényen, alázatosan megkocogtatta a régi ártikusok házának apró muskátlis ablakait, hazahozván, mint az első kitombolások korszakából megtért fiu, a tapasztalatait, lecsüggedt reménye it megtört egészségét és zálogcéduláit.

Megártott a nagy szabadság és a be látá'

— Pedig ez meg lelkét veszi minden gömöri urnak . . . Zöldy Marczi fogd csak azt a hegedűt.

— Fogom már! Zöldy után muzsikálni kezd a banda . . .

A gömöri tekintetes ur dalolja a nótáját:

A panyiti száraz malom,
Bánatot örölnek azon . . .
Nékem is van egy bánatom;
Odaviszem, lejáratom.

Sokszor kért az anyám jóra,
Ne hallgassak a szép szóra . . .
Hallgatnék még, de már késő.
Ami elmúlt, vissza nem jó.

Rácz Károly rábiczent a fejével.

— Ez is szép magyar nóta! De nekem is van egy nótám, bár nem igen búsongó.

— Halljuk hát, Károly!

Azt mondja a Károly:

— Kicsit figurás ám ez a nóta . . . Zsindely is van a házon!

Károly a hölgyekre érti ezt.

— Simítsd meg, fiam! buzditja a „Laji bácsi“, már minthogy a Hentaller képviselő ur.

— Megporóbálom, mondja a Károly és félszemmél oda pillant a bandára. A koromszemű Baranyi nagybögős majdhogy Zeppelin-grófnak képzelet magát és mintha szárnya volna a bögőnek, olyant ránt rajta a vonójával! Rácz Károly pedig dudolni kezdi a szöveget:

A ki csinos menyecskét akar, hm — látni,
De, sokat kell annak éjszakálni . . .
Tíz órától tizenkét óráig . . .
Azt se tudja, mikor meghajnallik.

Ennek a nótának a szövege ugyan kezdetleges, de a dallama tele van dévajkodó vidámsággal. Az urak megölelgetik a Károlyt és Hentaller egy régi magyar baka nótával tölti tele a nagy érzéseknek kézben forgó serlegét. Azt mondja, hogy a Hentaller képviselő ur:

Pesti kaszárnya repedj meg,
Édes rózsám szabadulj meg.
Olmos ablak nyilj kékfelé!
Hadd nizzék rózsám kifelé!

Szabadságom el van zárva,
Ferencz Jóska ládájába . . .
Elveszett a láda kulcsa,
Megsem szabadulok soha!

Mintha csak egy nemzet sorsát példázná ez az együgyű, régi bakanóta?

*

Zeng-zsong a muzsika! Bűg a klarinét.
Nótázó urakra, nótázó cigányokra rávirrad a hajnal!
Sárga képével irigykedve nézi őket.

— Beh szeretnék ököllet a cimbalomba ütni . . .

Szabad Hajdu.

Végkiárulás!

A Hajdu József Piacz-u. 50. sz. alatti csődtömegéből megvett áruk a mai naptól kezdve becsáron alul árusítatnak. A berendezés eladó.

sürgette, követelte, hogy építsék vissza azokat a lerombolt sáncokat, melyeken belül a tanult iparosság a mindenki versenye ellen mégis, annyira amennyire, védve tudta magát.

És zugott, háborgott az iparosság tengere, mosta, ostromolta az akkori rendet, a 72-ös ipartörvényt és ennek az országos zugó mozgalomnak debreceni hullámjérékében született meg a debreceni Iparos-kör, most 25 éve.

Akkor is, ezelőtt 25 évvel, új ipartörvény, vártak és kértek, éppen mint ma, — akkor is összeütött fejjel furták, faragták, szövegezték a központ irástudói és farizeusai az új törvényt, éppen mint ma, — akkor is egymasmellé rakták a kívánságok kártyáit és felépítették belőlük egy szebb jövőre ragyogó palotáját, éppen mint ma, — meg is lett az új törvényt, mint meg lesz mostan is, — és én azt hiszem, hogy ha 25 év múlva újra ünnepel a mi Iparos körünk: megint csak zug és háborog, új ipartörvényt kérve, az élet tengere, megint szövegeznek újat a 25 év után következő irástudók és farizeusok, megint felépítik kívánságokból a ragyogó jövő kártyapalotáját és lesz megint új ipartörvény, jobb az addiginál, lesz benne ez is, az is, csak egy nem bizonyos: hogy lesz-e benne köszönet? Mert a jó ég tudja, hol itt a hiba: az ipartörvények mindig jobbabbak és jobbabb lesznek s az iparos sorsa mindig rosszabb és rosszabb.

Nem kedveznek az idők a muskátli virágnak: művirágokat hord a vőfély is ma már s a szegény halottak — vaskoszorút kapnak. Ime magának az Ur istennek az ő legszebbik cikkénél hányféle kontárral kell küzdenie?

S ő aki a világ teremtése óta gyűjti a tapasztalatokat, nem tesz törvényt ellenük. Mert törvények törvénye, hogy örök legyen a küzdelem, örök a reménység, örök a fiatalság, és hogy a csalódást — nehogy örök legyen az is — mindig elvigyék magukkal, csendes szívökbe fektetve, az öregek. És az öregek a csalódásokat csakugyan a szívökbe fektetik, elállítják annak még a dobogását is, és maguk is lehunyván szemüket, elaltatják őket szépen, csendesen.

A reménységek sohasem halnak meg, a csalódások sohasem támadnak fel. A temetők mélye telve csalódással, s felszine friss élő virággal, új reménységgel. A szivek elporlanak és poraikon a csalódások száraz magvai csirázni kezdenek, kihajtanak élő virágokul. Jön a fiatalság és nem lát mást, csak virágokat, a reménység virágait. Majd később keserű magba érnek ezek a virágok is, és a szivekbe temetkezve mennek ők is a többi csalódás után. Ez az életnek örök körforgása: reménység-csalódás, s újra, újra az.

Kérdezzétek meg, úgy van-e? S feleljenek a néma temetők, a romba dőlt vagy félben maradt alkotások; holt kövek és kihamvadt tüzek. S feleljetek ti élők, kik 25 évvel ezelőtt hittel forró szívvvel, barna fűrtökkel és erős karokkal összeülekeztek s akik ma remegő karokkal szemeitekben az óvatosság révedezésével állottok, akiknek szívében a csalódások erős keseredő magjának, pólyának ágat régi szebb reménységek hulló szirmai, s kiknek fején ma már a suhanó idők ezüst patinája szürkül.

De feleljetek ti is, dagadó szívű, erős fiatalok, urai, tengelyei a mának s küllői a jövőnek haladó szekereknek, — feleljetek: nem csupa szép reménység-e az egész élet? nem a valóság, a megvalósulhatóság ígérete ül-e minden bokor virága alatt s karotok erejében, véretek lobogásában nem érzitek-e, hogy mennyire érdemes élni, alkotni, küzdeni?

Az a régiebb kor, a má-nak negyedszáza-

dos őse, mely az ünneplő Iparoskört szülte, ugyanezt érezte és ha nyomotokba nő a friss jövő és 25 év múlva megemberedve ti ültök fiatalok a régi alkotók helyén az ő arcvonásaikkal, ugyanezt érzi majd az az új nemzedék. S így áll fenn a világ, így nőnek magasra a fák, anélkül, hogy az égig nőnének. A multak fehér tisztessége a teljesített kötelesség nyugalmával áll, mint a hegy, a jelen mögött s a barázdás homloku jelen védve a megszerzetteket, neveli maga előtt a küzdelemre hivatott jövőt. S az a világ örök becsületbeli tiszta, embersége és jóra valóssága, hogy ez a három korszak emelt homlokkal álljon egymással szemben, a megállapodott jelen tiszteletet érezzen a pihenő mult iránt s a növekvő jövő lelkesülést merítsen a dolgozó jelenből.

A mi kisdéd családi ünnepünknek példadó és gyönyörű a képe. Az ezüst menyegzős öregek együtt vidágnak embersorba jutott fiatalokkal abban az ősi házban, melynek falait maguk rakták s melynek tornácán már csevetelnek az unokák. Ez a kis otthon meg van, ezt örökölte a multtól a jelen, tágtisa hát ki falait, rakjon emeletet rá, úgy hagyja majd utódaira, azok meg cifrázzák ki képét a maguk korának arcvonásaira. Valljon vele becsületet mindig Debreczen.

A mai szent ünnepnapon pedig legyen vigasság ebben a házban, ebben a családban; hiszen a hogy ismerjük a mi fiatal lelki öregeinket, ők lesznek az elsők, akik még ma megverik a mestergerendát itten, és a fiataloknak is csak eszükbe jut a bölcs intés, hogy légy különb apádnál.

Legyen úgy!

S hogy megtudhassuk, vajjon csakugyan úgy leszen-e: kezet reá, hogy az Iparos-kör ősi kuriáján, nagyranövő házában megsokasodó boldog háznépe között 25 év múlva az arany menyegzőn újra megjelenünk.

Debreczen, 1909. apr. 18.

Debreczen város zárszámadása.

A számadások milliói.

Debreczen, április 19.

Roncsik Lajos főszámvéő ma terjesztette be a tanácshoz a mult évről szóló zárszámadást. A hatalmas tömegű számok milliói tételeit nagy buzgalommal állította össze derék főszámvéőnk! Mi most itt egyszerűen közöljük ezt a nagyszabású és érdekes kimutatást, melynek az ösmertetésére még alkalmissal visszatérünk.

A házipénztárnál 3.035,087 K 96 fillérrel rendes bevétellel szemben a rendes kiadás 2.763.133 K 24 fillér, vagyis bevételi többlet 271.954 K 72 fillér.

A rendkívüli bevétellel szemben a rendkívüli kiadás 2.651.623 K 30 fillér, így bevételi többlet 173.678 K 21 fillér.

Az átmeneti 45.365 K 98 fillér bevétellel szemben átmeneti kiadás: 390.652 K 18 fillér, így bevételi kevesblet 345.286 K 20 fillér.

Ha a fenti számadatoknál mutatózó rendes és rendkívüli bevételi többletből, 445.632 K 93 fillérből az átmeneti kevesblet összegét, 345.286 K 20 fillért levonjuk, kapjuk a házipénztár végösszesítésénél mutatózó 100.346 K 73 fillér pénztármaradványt.

Ha és amennyiben a költségvetésben előirányzott összegeket a ténylegesen befolyt összegekkel hasonlítjuk össze a végeredmény az az a pénztári maradvány ugyan az: nevezetesen. — Rendes bevétel előirányozva volt: 2.818.288,40; tényleg befolyt: 3.035,087,96 meg 216.799,56. Rendkívüli előirányozva volt: 372.565; tényleg befolyt: 2.825,301,51 meg 2.452,736,51. Átmeneti bevétel előirányozva volt: —; tényleg befolyt: 45.365,98 meg

45.365,98. — Összesen: 3,190,853,40; — 5.905.755,45 meg 2.714.902.

Rendes kiadás előirányozva volt: 2.681,818,48; tényleg kiadva: 2.763.133,24 meg 81,314,76; Rendkívüli kiadás előirányozva volt: 509.034,92. tényleg kiadva: 2.651.623,30 meg 2.142,588,38. Átmeneti kiadás előirányozva volt: —; tényleg kiadva: 390.652,18 meg 300.652,18. Összes kiadás 3,190,853,40; — 5.805.408,72 meg 2614.555,32.

Többlet bevétel 2.714,902,05, kiadás 2.614,555,32 K. — Különbözet, mint pénztári maradvány 100,346,73 K.

Ezen a mult évihez hasonló nagyobb pénztári maradvány a biz. közgyűlésnek az 1886. évi XXII. törvénycikk 124. §-a alapján 71—1907. bkgy. sz. alatt hozott s kormányhatóságilag is megerősített határozatában leli magyarázatát.

E maradványra vonatkozólag javasolja a főszámvéő, miszerint a közgyűléstől e zárszámadás tárgyalása alkalmával kéressék felhatalmazás arra nézve, hogy abból

a) az erdei vasút áthelyezési és építési költsége címen 20 ezer korona,
b) a cserei magfák eladási árából befolyt 55 ezer korona 20 százalékának megfelelő 11 ezer korona pedig erdőnevelési költség címen tétessék takarékpénztárba, hogy ezen összegek az 1910. évben rendeltetésszerűleg felhasználhatók legyenek.

A nagyobb pénztári maradvány mellett a vagyon mérlegnél is kedvező eredmény mutatkozik. A vagyonmérleg összeállításánál a nagyméltóságú m. kir. belügyminisztériumnak ide vonatkozó 70,082—1906, s 84—632—1906. II. b) számú rendeleteit s ezen rendelet alapján hozott 72—1907. számú közgyűlési határozat rendelkezéseit tartotta szem előtt.

A zárszámadást illetőleg a tanács legközelebb tárgyalni fog.

25 éves jubileum.

Az Iparos-kör ünnepélye.

Debreczen, április 19.

Az Iparos-kör 25 éves fennállása alkalmából rendezett diszközgyűlést vasárnap délelőtt 11 órakor nyitotta meg lelkes szavakban Biczó Gyula elnök. Röviden üdvözölte a megjelenteket, a különböző hatóságok képviselőit és jelezte az ünnepélyes és örvendetes alkalmat, melyre összejöttek. Majd átadta a szót Serli Edének, mint az Iparos-kör örökös diszelnökének, kit úgy ekkor, valamint a terembe léptekor lelkesen megéljeneztek. Serli Ede szép beszédben vázolta azokat a célokat, melyek életre hívták az Iparos-kört és azokat az eredményeket, melyeket a kör 25 éves pályafutása alatt elért, amelyekre most a negyedszázados határkőnél jólesik visszaemlékezni. Az Iparos-kör vetette meg alapját az ipartestületnek. Az Iparos-kör vitte ki az iparosság szervezését és azt, hogy az iparosok a törvényben biztosított jogukat minden irányban csorbitatlanul élvezik. Annak pedig, hogy az iparosság a kör keretében tömörült nagy eredménye, hogy az iparosság tekintélye Debreczenben emelkedett és végre-valahára elfoglalhatta azt a pozíciót, amely tevékenységénél, nemzetet erősítő munkájánál fogva méltán megilleti. A huszonöt éves multhoz méltó azonban az Iparos-kör jelene és jelenlegi vezérei. Biczó Gyula elnök, Dávidházy Kálmán és Sívári Imre alelnökök személye garancia arra, hogy a kör a fejlődés útján nem áll meg. Kívánja, hogy a kör hosszú életű legyen és lankadatlan munkálkodjon mindig az iparosság érdekében. (Lelkes éljenzés.)

Serli Ede lelkes szavai után dr. Tóth János a kör jegyzője ismertette az Iparoskör huszonöt éves múltját. Jóna Dániel asztalmester volt az Iparos-kör megalakításának uttörője. Hosszas szervező munka után Jóna Dániel 1883. február 18-ára értekezletre hívta össze a debreczeni iparosokat, melyen dr. Király Ferencz előterjesztésére megvetették az Iparoskör alapjait és ez év június 17-én lezajlott az alakuló közgyűlés, melyen Rácz György korelnök elnökölt.

Az alakuló közgyűlés elnöknek Jóna Dánielt választotta meg. Az Iparoskör csakhamar a város életének számottevő tényezőjévé vitte ki magát, vezette az ipari fejlődést, képviselte

a debreczeni iparosságot, s szakosztályai révén nagy és eredményes munkásságot fejtett ki. Közreműködési szakosztálya teremtette meg Debreczenben a szépirodalmi, ismeretterjesztő felolvasó ciklusokat, gazdasági szakosztályából indult ki az az eszme, melyen, az azóta hatalmas pénzintézetté kifejlődött, kölcsönös segélyező egyesület épült fel.

1885. évben avatta föl a kör diszes zászlóját, mely alkalommal a zászlóanyai tisztet Sesztina Lajosné töltötte be. Az Iparoskörből indult ki Ipartestület megalakításának gondolata. Serli Ede fáradtságát nem ismerő buzgalmat fejtett ki, hogy az Ipartestület megalakítása elé gördülő akadályokat elhárítsa. Nagysokára sikerült az iparosok nagyrésztét meggyőzni az Ipartestület hasznos, sőt nélkülözhetetlen célja iránt és az iparosok kétharmad-része aláírta a megalakítást célzó íveket. A csizmadia és tímárok azonban nem járultak hozzá az ipartestülethez és emiatt nem is hagyta jóvá első ízben az alapszabályokat a miniszter. Az alapszabályokat csak újabb felterjesztésre hagyta jóvá a kormány és az Ipartestület azóta nélkülözhetetlen támogatója, istápolója lett az ipari érdekeknek.

Az Iparos-körből indult ki az ipariskola és a felső ipari szakiskola, melyek azóta már meglévő és hasznos faktorai az újabb iparos nemzedék nevelésének. Nem kis dicsőséget aratott az Iparos-kör az 1895-ben tartott miskolci kongresszuson, amikor is a kör kiküldötte, Szántó Győző olyan nagyhatású beszédet mondott a kézügyesítésről, hogy aztán csakhamar mindenütt keletkeztek az ugynevezett „slójd” kézügyesítő tanfolyamok és iskolák. De nem is lehet a tevékenységnek mindazon ágát és részletét kifejezni, melyet az „Iparos-kör” az ipari érdekek védelmére kifejtett. Az Iparos-kör első elnöke, néhai Jóna Dániel volt, egészen 1886-ig, azután megválasztották Szepessy Gusztávot, kinek nyugalomba vonulásával megválasztották elnöknek Serli Edét, aki 12 évig vezette Debreczen ipari életét. Az ő nevéhez fűződnek az Iparos-kör legnagyobb eredményei. Az eredmények elérésében nem kis része van Vadon Sándornak, a kör ügyészének, míg a kör jelenlegi elnöke, Biczó Gyula eddigi működése arról győz meg mindenkit, hogy a kör fejlődésében új és nevezetes korszak áll be, most a negyedszázados határkőn túl is.

Dr. Tóth János kimerítő előadását lelkes éljenzés fogadta és kísérte. Azután Biczó Gyula bezárta a diszközgyűlést, Isten áldását kérve hazánkra és az Iparos-körre. — Ezzel a diszközgyűlés véget ért.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Bosznai István megüresedett állása. Bosznai Istvánnak, a főiskola jeles rajztanárának állami tanárrá történt kinevezésével megüresedett a főiskolai rendes rajztanári állás. Az állásra most Eröss Lajos püspök nyilvános pályázatot hirdet, mely április 30-án jár le. A tanszék 2400 korona törzsfizetéssel, 800 korona lakpénzzel és 200 koronás ötöd-éves korpótlékkal van egybekötve.

Debreceni egyházférfiak a konventen. Ma Eröss Lajos püspök, gróf Degenfeld József főgondnok, Dóczy Imre gimnáziumi felügyelő és Sass Béla theologiai tanár, konventi jegyző felutaztak Budapestre a folyó hó 21-én kezdődő konventi gyűlésre. A konventi gyűlésnek oly sok a tárgya, hogy az valószínűleg három-négy napot fog igénybe venni.

Paphallgatás. Az abaujszántói református gyülekezet 8 presbiter tagja messziről eljött a Hajdúságra papot hallgatni. Vasárnap

Hajduböszörményben jártak és Kovács Lajos segédlelkészt hallgatták meg. Mint értesültünk, a fiatal lelkipásztort egyhangulag fogják a gyülekezetnek ajánlani.

A törökországi rémuralom.

Mindenfelé mészárolnak.

Budapest, április 19.

Konstantinápolyban a katonai körökből vett jelentések szerint az elmúlt héten körülbelül 220 ifju-török tisztet ölt meg a legénység. Ezek az állítások azonban természetesen ellenőrizhetetlenek. Az Ikdám jelenti, hogy Mikilini szigeténél 14 angol hadihajó van. A diplomáciát nem lepik meg az adanai események, mert a konzuláris jelentések már hetek óta anarchisztikusnak mondták a helyzetet és komoly zavargásoktól tartottak. A mai török lapok komolyan foglalkoznak az adanavidéki eseményekkel, hova egyelőre három-négy zászlóalj érkezett, hat pedig utban van oda. A meggyilkoltak száma igen nagy. Közöttük van a Jeni Gazetta híradása szerint két amerikai hittérítő is. Mohamedánokat csak csekély számban gyilkoltak meg. A Merzinába érkezett két angol hadihajón kívül újabbakat várnak oda. Az örmények itt is, más vidékeken is, különösen pedig a forradalmi bizottságokfelte izgatottak, ami természetesen hatással lesz maguktartásukra is.

Tegnap konzuli jelentések szerint Adanában a helyzet javult. Ellenben Tarzosban és egyéb falvakban a gyilkolások és fosztogatások egyre folynak. Merzinában a kajmakám erélyes fellépése helyreállította a nyugalmat.

Kereszténymészárlások veszélye.

Konstantinápoly, április 19. Szófiában annak a félelemnek adtak kifejezést, hogy Macedóniában kereszténymészárlás tör ki, ez azonban teljesen alaptalan. A legutóbbi jelentések éppen ellenkezőleg azt mondják, hogy a bolgárok Szalonikiben és több más helységben az ifjutörökökkel barátkoznak és résztvesznek az önkéntes zászlóaljok alakításában. A görögök tartózkodólag viselkednek.

Ifju-török csapatok utja.

Szaloniki, április 19. Májig innen és Serresből öt katona vonat indult el Muragliába. Ma hat üteg gyorstüzelő ágyut tettek vonatra. Határozottan állítják, hogy a harmadik hadtest, 15 zászlóaljból, egy mitrailleuse századból, két eskadron lovasságból és egy hegyitüzér ütegből áll. Hírlik, hogy a második hadtest is csatlakozni fog a menethez.

Szítják a forradalmat.

Konstantinápoly, április 19. A flotta parancsnoka egy kommünikét tesz közzé, amely szerint tegnap a központi hajón egy bulletint terjesztettek, amely felszólította a legénységet, hogy a volt sivi váli, Resid Akif, vagy Jahia egyiptomi kádi nagyvezérré való kinevezését követeljék. A Jeni Gazetta szerint az irat terjesztője a Yildiz egy fegyverkovácsa.

A csapatok egyesültek.

Szaloniki, április 19. A Szaloniki-ből és Drinápolyból elindult csapatok egyesültek. Átvonultak Tsadaldzsán és San Stefano közelébe érkeztek.

Konstantinápoly, április 19. Hírlik,

hogy a Csataldsába érkezett szalonikii és drinápolyi csapatok már Kucsuf Csek-medsében állanak és hogy 300 emberük ma este San Stefanóba érkezik.

A Yildiz kioszk veszedelme.

Konstantinápoly, április 19. Az ellenséges ifju-török csapatok elővédei már részben Sztambulban, részben Konstantinápoly előtt állanak. A Yildiz kioszkban óriási a rémület, mert azt hiszik, hogy a csapatok legelőbb a szultán palotáját, a minden baj forrását támadják meg.

A szultán fejét kívánják.

Konstantinápoly, április 19. Béktai basa a Konstantinápolyból visszaérkező delegátusoktól azt kérdezte:

— Magatokkal hozzátok-e az öreg ejét? Enélkül nincs tárgyalás.

HIREK.

Fényes hangverseny.

Az Iparos-kör jubiléris ünnepélye.

Debreczen, április 19.

Az Iparos-kör vasárnapi közgyűlését fényes sikerű hangversenynyel és táncmulatsággal fejezték be az ünnepély derék rendezői Biczó Gyula vezetésével.

Dacára a vásári alkalomnak, a Bika dísztermének páholyai mind tele voltak és lent a földszinten is előkelő, diszes közönség foglalt helyet. Ott volt a többek között *Weszprémy Zoltán* főispán nejevel, *Kovács József* polgármester nejevel, még az öreg *Simonffy Imre* nyugalmazott podeszta is.

Ez az ünnepség a legfényesebben sikerült. Olyan gazdag és magas színvonalon álló volt a műsora, hogy csakis a teljes elismerés hangján és elragadtatással emlékezhetünk felőle.

Rácz Károly zenekarával együtt remekelt a megnyitó zenéjével és viharosan megújított nótázásaival. Ugyazint a *Mácsay Károly* mester által dirigált városi nagydalárda is méltán érdemelte ki az elismerést. Ez a dalárda is egyik büszkesége lehet az ös-civis városnak.

Szavay Gyula gyönyörű és tartalmas nagy beszédét lapunk más helyén szószerint közöljük. Mély és kedves hatást keltett.

Bárdos Irma, a szintársulat énekes művésznője hangversenydarabokkal és *Dóczy-nótákkal* keltett óriási hatást. Gyönyörű énekét és kedves megjelenését igazi rokonszenvvel fogadta, tapsolta és ujrátta meg a közönség. Ugyazint viharos tetszést és szívből fakadt elismerést érdemelt ki *Solymosi Elek*, a magyar színművészet ezen kiváló tagja egyetlen monológ mesteri előadásával.

Nádor Zsiga kupléit is szeretettel fogadták. Különösen finoman színezte az „öreg gróf és grófnő” bájos kis párbeszéd történetét. A *Nagy Vilmos* dr. felolvasása duzzadt az őshumortól és jóízű előadásában pompásan érvényesült. Csakis dicsérettel említhetjük fel a dr. *Tóth János* gordonka játékát is, akit *Drumár* kísért zongorán. *Mártonfalvy* karmester kísért a *Bárdos* énekét. Ugyazint fellépett *Kabai* nevezetű rokonszenves fiatal fiúk is, mint zeneszerző hegedült, dalolt is. Nem bírta erővel.

Este vacsora, majd tánc következett kivilágos viradtáig! Vacsora közben szaporán

Tavaszi öltönyt, felöltőt, színes mellényt legszebben tisztít

HRABÉCZY.

Gyár és főüzlet Széchenyi-u. 42.

Fióközlet Csapó-u. 28.

hangzottak egymásután a felköszöntők is. Kezdetül a végezetéig pompásan sikerült a szép mulatság.

Hajduk a Bocskay-szobornál

Megkoszorúzták a szobrot.

Debreczen, április 19.

Vasárnap délelőtt a hajdunánási iparoskörnek mintegy 80 tagja járt bent Debreczenben. Az iparművészeti kiállítás megtekintésére jöttek be a lelkes hajduk Sáfrány Géza föld-birtokos, iparos-kör elnök és Dobrossy István ipariskolai igazgató vezetésével (aki külön 20 tanuló gyermekét is vezetett be.)

A nánási hajduk a kiállítás megtekintésén kívül voltak a városi muzeumban, a főiskolai természetrajzi gyűjteményben és az öreg könyvtárban is. Rácz Lajos dr. a kiállítás rendezője, Zoltai Lajos muzeum ör, Oláh Gábor és Török Péter tanárok mind szeretettel tájékoztatták a nánási hajdukat, akik — a vonattól megérkezvén — először is a Bocskay fejedelem szobrához vonultak fel. A szobrot nemzetszínű pántlikás babékoszorúval koszorúzták meg. Elénekeltek itt a Hymnuszt is; majd Sáfrány Géza elnök a következő lelkes beszédet tartotta a „hajdu király” szobránál.

Mély hódolattal állunk meg ércalakodnál, nagy fejedelmünk! Hódolatunk nem koronás főnek, hanem szűkebb hazánk alapítójának szól.

Három század előtt adtad vitéz hajdudnak a földet, mely őket táplálja s akkor oltád beléjük a haza és szabadság szeretetét. Fejedelmi hagyományok birtokában élünk ma is mi, az unokák.

Munkát hagyta reánk, mely ernyedetlenül fejlessze örökséged! S míg földed népe a tavasz ébredésében ékénél maradt, addig e lábaidnál álló kis csapat a tudományok emezős városába a szellemiekben növekedni jött.

A szabadságnak s a tudománynak eme két felszentelt csarnoka között álló ércemléked mellett hogy haladhatnánk el hát anélkül, hogy egy percre meg ne álljunk s a felkelő nap ragyogó fenséges alakodat ne köszöntsük.

Hű munkásaid e nehánya azon imádsággal teszi le lábaidhoz a hála koszorúját, hogy ércemléked álljon itt az ifjúság szeme előtt addig, míg keblökben a haza és a szabadság szeretete honol.

Hajduid lelkében élsz az idők végeig!

— **Kinevezés.** A debreceni arany-fiatal-ság egyik tagját Harsányi Kálmán kataszteri gyakornokot — a miniszter — becsülő biztossá nevezte ki Pozsonyba.

— **Kórházi ügyek.** A kórházi bizottság ma délután ülést tartott, melyen folyóügyeket intéztek el. Jelen voltak Körner Adolf tanácsnok elnöklelte alatt dr. Magoss György, dr. Tüdös Kálmán, dr. Ujfalussy József, dr. Horváth Károly, dr. Sz. Nagy Kálmán, Muraközy László, Viski Sándor, dr. Jászay Rezső, dr. Hütter Károly, dr. Legányi Gyula, dr. Csikos Sándor, dr. Somogyi Zoltán bizottsági tagok és dr. Tóth Emil jegyző. Az ülés megnyitása után dr. Tóth Emil előterjesztette Ujfalussy József kórházi igazgató beadványát, melyben a kórház épületében szükségessé vált javítások sürgős elrendelését kéri. A bizottság a kérvényt áttette Aczél Géza főmérnökhöz. Ezután elhatározták, hogy tekintettel arra, hogy kevés az okleveles orvos, a kórházban szigorú orvosokat fognak alkalmazni segédorvosokul. Határoztak a szódavízszállítás ügyében s a szemétfuvarozás dolgában. Az előbbi Sziuka István az utóbbi Zoltán Hermann fogja végezni. Fontosabb tárgy volt a kórházi alkalmazotti kérelme, melyben 10 százalék drágasági pótlékot kérnek. A bizottság ezt megszavazta 1910-től kezdődőleg s a pótlékot dr. Horváth Károly indítványára kiterjesztette az orvosokra is. Ezen költség növekedést úgy fogják behozni, hogy a kórházi ellátási díjakat három fillérrel emelik a jövő évtől kezdve. Ezután kimondták, hogy a debreczeni gyógyszerész egyletek-

kel a szerződést 12 évre meghosszabbítják s minden évben más-más gyógyszerész látja el a kórházi szükségletet. Végre jóváhagyták a jövő évi költségvetést 208.743 K 40 fillér kiadással, melyet az alapok fedeznek. A beteg-ellátási díjat felemelték 1 K 76 fillérről 1 K 94 fillérré. Az ülés délután hat órákor ért véget.

— **Debreczen kulturpalotája.** Dr. Kenézy Gyula bizottsági tag ma megfeleltette a múlt havi közgyűlésnek a kulturpalota ügyében hozott határozatát. Ugyancsak e helyt említjük meg, hogy az országos építész és mérnök egyesület a városnak megküldte a pályázatnál szükséges tudnivalókról szóló alapszabályokat.

— **Inség a Hortobágyon.** A Hortobágyról aggasztó hírek keringenek. Kevés a fű s a jószágok nagy számmal betegednek meg az éhínség miatt. A természet csapása sokakra nézve fog nagy károkat hozni, hacsak az idő változása, vagy valami üdvös intézkedés a helyzetet meg nem javítja.

— **Építési engedély.** A tanács mai ülésén megadta a Kölcsonsegélyző Egyletnek a Kossuth-utcan építendő kétemeletes házhoz az építési engedélyt.

— **Zsebmetsző bravur.** Egy eleddig ismeretlen zsebmetsző bravuros gaztettet követett el vasárnap. Sipos Mihály kasszapezi gazdálkodó egyik Morgó-utcai korcsmából kijövet találkozott egy finoman öltözött idegenel, ki valahogyan hozzáért, de aztán sürrű bocsanatkérés közben távozott. Sipos Mihály is gyanútlanul tovább ment s csak nagysokára vette észre, hogy valaki levágta a pénzeszacskóját tartó szíjat és a zacskót, melyben 93 korona készpénz volt, elvitte. A tettes valószínűleg az előkelő idegen volt, kiből egy ismert zsebmetszőt sejt a rendőrség és most nyomoz.

— **Az utszélről.** Dobos direktor urra, a bősörményi vándor társulat igazgatójára „arany-napok” következtek. Már közelebb „Werthájm-kasszát” is fog vásárolni, mióta a debreczeni társulat tagjai kijárogatnak vendégszerezelpelni, a Dobos direktor zsebébe özönlik a pénz. Olyan nagy az érdeklődés, hogy a helyért valóságosan csatákat vív a bősörményi alsó- és felsőoldal. Most már egészen juniusiig Bősörményben szándékozik maradni az élelmes igazgató, akinél szombaton és vasárnap este Gyöngyi Izsó vendégszerezelpelt kint a kedves Jolánka jólánkjával.

Az egyik ösmerőse üdvözli Jolánkát.

— Hallom nagy siker! Fényes siker! Sok bankó! Ezernyi nép Bősörményben?!

— Tudja! Annyian, de annyian voltak azok a kedves bősörményiek, hogy még a karzat is leszakadt! mondta ujongva, azzal tovább libbent a kis művésznő.

Ha már Jolánka így nyilatkozik! Furdalt a kíváncsiság, hát az apja hogy nyilatkozik? — Ézsau bácsi! Hallom, kocsit is küldtek ki elébetek.

Izsó gyanakodva ráncolta össze a szemét. — Igen! Hatvan krajcár borraalót adtam a kocsisnak! Igen...

— Márhogy te — adtál?

Gyöngyi Izsó cézári göggel és lenézéssel épkedett fel a szinpadai lépcsőkön.

— Tán nem is hiszed?

— Én? ... Hogyan!

— Azzért!!!

— És tényleg Bősörményből is megerősítik, hogy Dobos direktor kocsival ment ki Gyöngyiék elé a bősörményi állomásra... Szép kis gyermeke van a vándor direktor párnak! Hogy, ne panaszkodhasson a fogadtatás ellen sem Gyöngyi, a találékony igazgató a kis fiuval együtt kitalolta Gyöngyiék elé a — **gyermekkocsit**...

Persze, még akkor az előadás előtt voltak...

Zsufolásig megtelt a bősörményi színház. Gyöngyi olyan kedvre hangolta a hajduatyafiakat, Oláh Bali még egy kulacs bort is felnyújtott a szinpadra.

— Használja egészséggel!

Előadás után Gyöngyit majdnem agyonölegették, majdnem agyonetették, itatták „Oláh Baliék” s ma nincsen Bősörményben népszerűbb hazafi Izsónál. Tarthat tőle, hogy beválasztják — **képviselőnek** is. De mit szól mind ezekhez Benedek János?

— **Riadalom a Miklós utcán.** Ma délután nagy riadalmat okozott a Miklós-utcán egy megvesztett vadászkutya, amely az egyik háznál dolgozó betonmunkásokat megtámadta és az egyik munkást és egy honvédkatonát megharapott. A vesztett kutyát, a munkások a közelben posztoló rendőr segítségével agyonverték. Azonban ezzel a veszedelem még nem mulott el, mert a vesztett kutya még több ebet megmárt. A rendőrség megtette a szükséges óvintézkedéseket, a megmárt embereket fel fogják szállítani a Pasteur intézetbe.

— **Gyermektragédia.** A szülői gondatlanságnak lett áldozata tegnap Felső-Józsa községben egy kis gyermek, Bak István földművesnek két esztendő fiacskája. Az ártatlan apróság a konyhában mosással foglalatalkodó anyja körül lábatlankodott. Közben megszomjazott és egy örízetlen pillanatban felhajtotta a marolugos bögrét. A gyilkos folyadék teljesen összeégette belső szervezetét a szegény kis gyermeknek, aki alig pár órai kínos szenvedés után meghalt. A tragikus esetről telefonon jelentést tettek a kir. ügyészségnek, amely a gondatlan anya ellen elrendelte a vizsgálatot.

— **Lopások a vásáriban.** Tegnap letartóztatta a rendőrség Balog Éva elzüllött leányt, ki a vásáriban több urind zsebéből ki akarta lopni a pénztárcát, kísérletein azonban minden alkalommal rajtavesztett. — Tolnai Károly cipő sátrába beállított két asszony és nézegetni kezdtek a portékák között. Eközben az egyik segéd észrevette, hogy az egyik asszony szatyorában négy pár cipő van. Azt hiszik, hogy ezeket lopta, de az asszony tagad.

— **Székrekedésben** szenvedők 3 evőkanál **Ferencz József**-keserűviz napenkénti használata által csakhamar rendszeres bélműködést érnek el. Még a legmakacsabb bántalmaknál is gyorsan, biztosan és enyhén hat. — A Ferencz József-keserűviz-források igazgatósága Budapesten.

— **Lopás a kávémérésben.** Bordány Andrásné, Nemzetőr-utca 6. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy egyik Csapó-utcai kávémérésben mig kávézott, ismeretlen tettes az asztalon levő pénztárcájából hat koronát ellopott. A tettest keresi a rendőrség.

— **Kugler (Gerbeaud) cukorkák** eredeti csomagolásban gyári áron káphatók **Hegedűs és Sándor** cég főraktárában Kossuth-utca 11.

Midőn üzletemet végkép feloszlatom, felkérem a m. t. vevőközönséget, hogy raktáromon levő összes áruk olcsóságairól személyes meggyőződést szerezni kegyeskedjék, tisztelettel Bartha Kálmán. A raktár egy tömegben is eladó!

— **Olcsó és előnyös feltételek** mellett törleszhető kölcsönöket folyósít a „Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete” (Csapó-u. 1.)

— **Uraktól levett** ócska ruhákat igentisztességes árban vett Rösenberg Béni Debreczen Bádogos-utca 1.

— **Valódi angol és solingeni acél zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek** beszerzésére legjobban ajánljuk **Mentze Henrik** áruházát Kossuth-utca 4-ik szám.

— Pénz-, szivar-, cigaretta-tárcák női kézi-táskák, uti bőröndök és utazókioszarak a legolcsóbbak Mentze Henrik áruházában.

— **Tajtékpipák**, acélhangu hermonikák, cipők, csizmák, kézi és ládakofferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetők be a „Munkás bazár”-ban Bádógos-utca 4. szám.

SZINHAZ.

Gyöngyössy Viktor tragédiája.

Az alkalomból, hogy az „Ember tragédiájának” diszleteivel utazott!

Debreczen, április 19.

A debreceni színháznak egyik legcsendesebb, de legtevékenyebb tagja, Gyöngyössy Viktor, a városi színház vérbeli művészfestője, aki — nagy szó! — soha a más bajával nem foglalkozik! Ellenkezőleg a hivatalos órák be nem tartása mellett is halomra festi a pazarbnál-pazarabb fényes és elragadó diszleteket. Egész tündérvilágát a színpadoknak.

Fájdalom, bankót nem tud, vagy legalább is nem akar festeni Gyöngyössy Viktor, aki amellet azzal is áltatja magát, hogy olyan prima üzletember, mint például a titkár Irmay, ki még a lakomát is, a kedves vendégeinek jelzett lakomát is böjti napon, a fekete, fekete, nagy fekete Nagypénteken rendezte.

Nos, hát egyszer számítást vetett magában Gyöngyössy.

— Mindig csak a fiskálisok vásároljanak a Bocskai-kertben szőlőt? . . . Kedves Zsül, ugymond a piktor, ezzel a remek diszletekkel, az Ember tragédiájának a diszleteivel mi fényes üzleteket csinálhatnánk?

— Hogy, hogy Viktor? — kérdezi tőle a direktor.

— Jó pénzért kikölcsonözzük a színgazgatóknak a tragédia diszleteit! Én meg majd velök utazom és ügyelek rájuk . . .

— Mondtál valamit. Zilahy belecsapott a Viktor piktor tenyerébe . . . Utnak is indult Gyöngyösi a diszletekkel, (a havi fizetésén felül utiköltség, szenatori napidíjak voltak Gyöngyössynak kikötve.) A direktorok tényleg kapva-kaptak diszleten, Gyöngyössyn. Özönlött mindenfelől a pénz. Viktor piktor a lelkesedés tengerében uszott. Szeged, Kolozsvár, Kassa, Várad, Kecskemét, Győr, Pozsony, Szatmár, mind-mind behódoltak az *Ember tragédiája*-nak pazar kiállítására előtt! Gyöngyössy Viktor is fedezett fel mindenütt kedves cimborákat és mintha nem is piktor, hanem Barabás-féle táncmester lett volna, oly vidáman töltötte az időt. Sőt olyannyira vidáman töltötte, hogy ami Viktor piktoron életében sohasem történt meg (értsd: a Zsül direktorsága alatt!) expresszleveleket intézett a direktorjához.

— Direktor ur, küldjél pénzt!

Zsül azonmódon küldte a pénzmagokat. Nagyszámító Gyöngyössy Viktor midőn világkörüli utjából hazaérkezett, a tőkés ember önértetével vágta ki bársonymellénybe foglalt potrohát.

— Direktor ur, számoljunk le!

A direktor kénytelen-kelletlen rászánta magát. Bevonták Kemény Lajos mestert is, mint szaktekintélyt, az elszámolásba. Addig számolgattak, hogy a direktornak kiderült az arca. Ellenben Gyöngyössy belezápujt a jókedv, meg a Bocskai-szőlőskert vételre vonatkozó tervelgelgetésekbe, midőn a számadás megejtésével kibizonyosodott, hogy Viktor uram nemcsak a járandóságát szedte ki! Hanem még valami 27 forint 72 $\frac{1}{2}$ krajáccal ő tartozik a direktorjának . . .

Az „ember tragédiája” így változott át a

Gyöngyössy Viktor tragédiájává . . . Csöndes részvét kéretik.

nemes Portörő Kelemen.

* **Zilahy új szerepe.** Zilahy Gyula, a nagy magyar mesterszínész ma este új szerepben lép fel. Nemcsak rendezni fogja „A király” című ujdonságot, hanem maga is fellép. Az egyik főszerepet, a királyt fogja eljátszani, ami magában elég az érdeklődésért. A színpad ezuttal — piros . . .

Eltűnt 120,000 koronás örökség.

Egy debreceni családnak elveszett az öröksége.

Budapest, április 19.

A budapesti rendőrséget és ügyészséget szenzációs bűnügy foglalkoztatja. — A Pesti Hazai Első Takarékpénztárból eltűnt egy 120 ezer koronás örökség, melyet 37 évvel ezelőtt Szadeczky Mihály dúsgazdag ember testált testvére Szadeczky János debreceni lakosra, illetve annak családtagjaira.

Szadeczky Mihály ugyanis világléletében nagyon különc ember volt, ami onnan származott, hogy egyazon évben halt meg egymásután a felesége és három szép gyermeke. Ez a súlyos sorscsapás annyira megviselte idegeit és gondolkodását, hogy azt képzelte, hogy egész ivadékában napirenden lesz a halálozás és emiatt végrendeletében azt köztötte ki, hogy a takarékpénztárnál letett 120 ezer koronás betétet is csak a hetedizigleni örökösök élvezhetik.

A napokban meghalt Debreczenben Szadeczky János, ki természetesen életében nem vehette ki az örökséget, melynek élvezetébe azonban gyermekei már beléphettek. Ilyenformán az ügyvéd megtette a szükséges intézkedéseket és a budapesti bankban felmutatta a szükséges és megkívánt családi okmányokat. A bankban azonban mitt sem tudtak a 120000 koronás betét létezéséről és miután az özvegy nem tudta felmutatni a betéti okmányokat nem is fizették ki a nagy összeget. Az özvegy erre dr. Weinberg Sándor debreceni ügyvéd útján ismeretlen tettes ellen lopás, csalás, oklathamisítás miatt megtette a bűnügyi feljelentést, melyhez becsatolták az örökség létezéséről szóló családi okmányokat, melyek világosan szólnak a 120 ezer koronás betétről. A rejtélyes bűnügyben a budapesti főkapitányságon Eperjessy rendőrkapitány vezeti a vizsgálatot, aki kihallgatás végett beidézte a Szadeczky család összes élő tagjait.

A titokzatos ügyben szenzációs és igen érdekes fordulatok várhatók.

TÁVIRATOK.

Legújabb hírek a politikából.

Bécs, ápril. 19. A mai közös bankértekezlet után Wekerle Bilinszky oszt-rák pénzügyminiszterrel tárgyalta, míg Apponyi és Szerényi Aerenthal külügyminisztert kereste fel. Kossuth Ferenc bizalmas körben kijelentette, hogy *nevét köti ahoz, hogy a bankkérdés becsületes megoldással nyerjen elintézt.*

Kossuth Ferencet a király szerdán fogadja kihallgatáson, a döntés csütörtökre várható.

Hir szerint Bilinszky új formulát talált a bankkérdés megoldására. Az új formula katonai engedményeken alapulna.

Bosznia és Hercegovina anneksziója.

Bécs, április 19. Bosznia és Hercegovina anneksziójának ügye a mai napon végleges elintéztést nyert. Ma tették közzé ugyanis hivatalosan a berlini egyezmény idevonatkozó pontjának megváltoztatását, melyben a hatalmak egyetértőleg megállapodtak.

Orosz hadihajók török vizeken.

Konstantinápoly, ápril. 19. Oroszország öt páncélos hajót és számos torpedót küldött a Fekete tengerre. Ezek a hajók már a Boszporus előtt állanak.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, április 19.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Bányadt irányzat mellett 10,000 méter-mázsa került forgalomba 5—10 fillérral olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek közül rozs gyengébb, a többi változatlan. Idő: borus.

Buza április	14.36—37
Buza májusra	14.19—20
Buza októberre	11.72—73
Rozs áprilisra	9.86—88
Rozs októberre	9.30—32
Zab áprilisra	8.93—94
Zab októberre	—
Tengeri májusra	7.56—57
Tengeri júliusra	7.77—76
Repce augusztusra	15.——10

Regény-csarnok.

73. Regény.

A nagy rejtély.

„Idővel, miután Macallan ur egészsége már egészen helyreállt, felfedeztem, hogy unokahugom komornája segítségével titkos levelezést folytatott Maeallan ural. Itt meg kell jegyez-nem, hogy Macallan ur levelei igen gyöngéden és óvatosan voltak írva. Mindazáltal kötelességemnek tartottam a levelezés beszüntetését.

„Közbenjárásom — s mit tehettem más, mint közbenjárni? — az ügyet gyorsan végletekre juttatták. Egy szép napon unokahugom a reggelinél hiányzott. Másnap kitudtuk, hogy a szegény, megbódult teremtés Londonba ment és Macallan urat ott saját lakásán felkeresve, a házi ur néhány látogatóba jött agglégény barátja által a hálószobában elrejtözve találtatott.

„E botrányért Macallan urat semmi tekintetben sem lehetett okozni. Lépteket hallván kívül, épen csak annyi ideje maradt a leány hirtvének megmentésére, hogy a legközelebbi szobába rejté, s e legközelebbi eső szoba esetlegesen Macallan ur hálószobája volt. Természetesen beszéd tárgya lön e botrányos eset, és a legaljasabb módon értelmezett. Férjem ismét négy szem közt beszélt Macallan ural. Macallan rendkívül nemesen járt el. Nyilvánosan kijelenté, hogy unokahugom, mint jegyese látogatta meg. Tizennégy nappal később, az egyetlen létező módon véget vetett a botrányos mende-mondának, nőül vette. Egyedül csak én elleneztem e házasságot. Akkor mindjárt annak ismertem fel, a minek később be is bizonyult, t. i. végzetes tévedésnek.

„Elég szomorú lett volna a dolog akkor is, ha Macallan ur minden hajlam nélkül vette volna el. De hogy a kilátás még reményte-lebbé váljék, ő maga, ugyanazon időben szerencsétlenül és szenvedélyesen szeretett egy hölgyet, ki más férfinak volt arája. Igaz, hogy lovagias könyörületességgel eltagadta ezt, ép úgy, mint a hogy könyörületből szerelmet is tetített unokahugom irányában. De azon említett reménytelen szerelme barátai közt általánosan ismert tény volt.

(Folyt. köv.)

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukor-

betegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyuvíz.

Érthető érvényviszokodásban vagy a Szilvye-Lipőcai

Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudoimarkpart 8.

Festék-, lakk- és kencze

szükségletét legolcsóbban

Blumberger Gyulánál

2709

szerezheti be

Hatvan-utca 13-ik szám.

Donogán és Somossy DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

-- Menyasszonyi kelengye-divatruház. --
Szőnyegek. Fűgönyök. Ágy- és asztal-
terítők. Plüsch-takarók. Linoleum. Butor-
szövetek 2455

!!! óriási raktára !!!

Bittner-féle

coniferen-sprit

ne hiányozzék egy beteg vagy gyermekszobá-
ból sem, mert ez az egyedüli s tiszta fenyő
készítmény, amely savakat és gyógyalkatrésze-
ket tölti be a szoba levegőjét. Kiváló szer a
légző-szervek megbetegedésénél s a gyermek
betegségek megakadályozására

Valódi csak ha
az üveg az itt
látható gólya
védjeggyel
van ellátva.

Jul. Bittner

csász. és királyi udvari szállító
gyógytár Reichenau,
Alsó-Ausztria.

Ára 1 üveg Coniferen-Sprit 1 K 60, 6 üveg 8 K.
1 drb. patent permetező készülék 3 K 60 f.

A bőr ápolása kötelesség az egészség ér-
dekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek)
üdeségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó
fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az
eldurvult, kirepedezett ésszélkifujta arcot vagy
kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré és pu-
hává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer
páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan!
Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye
s forrattára

Mihalovits Jenő

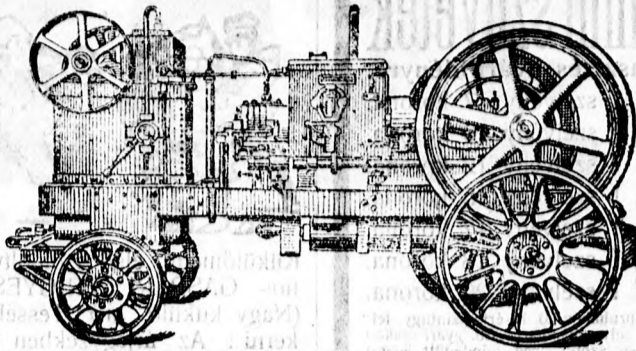
gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Reumában és csuzban

szenvedőkkel szívesen díjtalanul közlöm levél-
beni megkeresésre, hogy fájdalmaitól mily
uton szabadultam meg. Czim: CARL RADER
München, Kurfürstengasse 40/a.

Eredeti „OTTO“ benzin-lokomobilok

Műhely: BUDAPEST,
IX., Mester-utca 13. sz.

Műhely: BUDAPEST,
IX., Mester-utca 31. sz.

benzin-, petrolin-, világítógáz-, földgáz- és szilvógázmotorokat 1—1500 lóerőig
gyárt elismert elsősorú, verseny nélküli kivitelben csakis LANGEN és VOLF motorgyára Budapest, IV., Váci-körút 59.

Egész éven át UJ TÁTRAFÜRED. Egész éven át

nyitva.

nyitva.

Klimatikus gyógyhely, 1005 méter magasságban, a Magas-Tátra legvédettebb telepe. 300 mo-
dern berendezésű szoba, villanyvilágítással, légfűtéssel.

Teljesen elkülönített szanatorium

tüdőbetegek részére. Fekvő csarnokok a fenyves közepén. Hízó kúra. Saját tehenészet. Tej-
kúra. Szerum-kezelés. Vezetőorvos: Dr. SCHARL PÁL.

Pensio: lakás, villanyvilágítás, kiszolgálás, gyógy- és zenedíj, napi hétszeri étkezés 10 koronától, szobák napi 2 koronától feljebb. Modern berendezésű villák 4, 6, 8, 10 szobával, konyhával teljesen berendezve, villanyvilágítással kiadók. — Kiváló vasúti összeköttetés. Poprádról villanyos vasút.

Prospectust kívánatra a fürdőtelep igazgatósága küld.

2799

Igazgató: RÁCZ ARNOLD.

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálgasodás
ellen gyors és biztos hatásuk az

Éljen!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

„EGGER“-mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz
50 fillér. Fő- és szétküldési raktár:
„N A D O R“ gyógyszertár Budapest,
VI., Váci-körút 17. szám.

EGGER-mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Balázs Ödön, L. Kovách Nándor, Kocián Dezső, Mihálovics Jenő,
Muraközy László, Radákovics Géza, dr. Rothschnek V. Emil,
2202 Mauthner Alfréd és Tóth Béla gyógyszerészeknél.

„FÉLIX“ GYÓGYFÜRDŐ.

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénes hő forrás, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat fürdő-
alakjában, csúsz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségek, idült méh és petefészkek gyul-
adások, méh-hurut, medencebeli sejtszövetlob és izzadásmányoknál; Ivó gyógy mód alakjában,
idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeinél, sárgaság
és epekőveknél meglepő gyógyhatás. Tükör kád, mór szénsav és iszap-fürdők.

1908. évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakószoba, kitűnő vendéglők,
jutányos étlapárak, állandó elsőrendű cigány-zene, vasárnaponként katona-zene, tennis-pálya,
gondozott sétautak, 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta.

Curtaxe és zenedíj nincs.

Prospektust küld

Pósta, távirtda, interurbán-telefon.

az Igazgatóság.

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

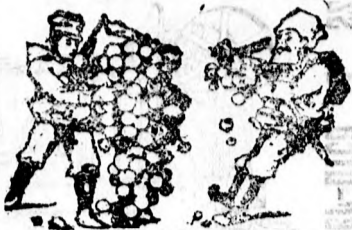
Egy szelvény	} 1 szelvény	7 korona.
3.70 m. hosszú		10 korona.
teljes férfiruhához		12 korona.
(kabát, nadrág és mellény)		15 korona.
elegendő csak		18 korona.
	1 szelvény	20 korona.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarót stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, amelyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Szőlőoltvány.

szállít fajtisztaságért jótállva legduzsább választékban má-évek óta elsőnek és megbízhatóbbnak ismert

Kükülmönti első szőlőoltvány telep; tulajdonos GASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz. (Nagy kükülő m.) Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 2210

Lefkovits Jakab

Debrecen, Széchenyi-u. 1. sz.

Modern butor raktár

dús választék kiváló ízlésű

ebédlő, hálószoba, salon

berendezésekben

legszebb és legjobb kivitelű

vas- és kárpitozott butorok

nagyválasztékban.

Czégre tessék figyelni!

Halápon

65 hold 1 osztályu

Kaszálló

gazdasági épületekkel ellátva, 1 katasztrális hold termő szőlővel, kedvező feltételek mellett

eladó.

Évi haszonbéri jövedelme 2800 korona. Értekezhetni Lorántfi-u. 46. sz. alatt a tulajdonossal. 2800

Légszesz és villamos csillárokat,

ámpolnákat, falikarokat, mennyezet, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debrecen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.

Telefon 638. szám.

Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreceni képviselője tart állandó nagyválasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.

A Modern technika óriási fölülmulthatatlan vivimánya a legújabb égő légszeszlámpák 50 százalék légszesz megtakarítással. Ktől és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fényvel 3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalék légszesz megtakarítással 85 liter légszesz fogasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény” gáz izzótesteket, (harisnyákat) melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utcza 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állithasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lakodalmi és bál meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda.